

MAGYARSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:
 Helyben: Egy óra kor. 1.—
 Negyedévre — : 3.—
 Félévre — : 6.—
 Egész évre — : 12.—
 Vidékre: Egy óra kor. 1.20
 Negyedévre — : 3.60
 Félévre — : 7.—
 Egész évre — : 14.—
 Ingyen szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
 Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
 Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
 Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Az ex-lex és az államháztartás.

Budapest, dec. 23.

Lukács László pénzügyminiszter most tette közzé a folyó esztendő *harmadik évnegyedének* pénzügyi eredményeit. E szerint az idei július, augusztus és szeptember hónapokban az *egyenes adóknál* 16,704.782 koronával, a *bélyegnél* 945 ezer 322 koronával, a *joqilletékeknél* 2,866.432 koronával kevesebb folyt be, a *törvényen kívüli állapot miatt*, az állampénztárba. Emiatt a folyó esztendő harmadik negyedének államháztartása *6 millió 40.859 koronával kedvezőle-* *nebb* eredményt tüntet föl, mint az 1902. év megfelelő időszakában. Az állam egyéb jövedelmei minden ágban *megszaporodtak*.

A főváros a közös hadsereg tisztikara ellen.

Budapest, dec. 23.

Budapest székesfőváros közgyűlése ma olyan határozatot hozott, mely nemcsak országszerte, hanem az ország határain kívül is feltűnést fog kelteni.

Koch József bizottsági tag indítványt tett, hogy szüntessék meg azokat az *ebédeket*, amelyeket a főváros a *sorozó-bizottságoknak* adott a sorozás tartama alatt. Ezt egyrészt azzal okolta meg, hogy a főváros *anyagii helyzete* nem engedi meg, hogy ezekre az ebédekre évente *6000 koronát* (!) kiadjanak, másrészt pedig azzal, hogy *idegen szellemű és érületű katonatisztek részére lakomákat a főváros nem adhat*. Kérte az indítvány sürgős tárgyalását. A közgyűlés 33 szóval 45 ellen, kimondotta az indítvány sürgős tárgyalását s azután *elfogadta Koch indítványát*, hogy a *sorozóbizottsági ebédeket szüntessék meg*.

A szociálista «miniszter» urak.

Budapest, december 23.

Az a politikai dulakodás, mely a magyar képviselőházban már tizenöt hónap óta meddősködik, természetesen elvonja a közfigyelmet minden egvébről, mely az országban foly, mely pedig nagyon is érinti nemzeti életünk érlükte-téseit. Ugyan ki törődne most a nemzetközi szociálista üzelmek — minden nemzeti érzést, a hazához való tartozás érzetét lerombolni igyekvő — terjeszkedéseivel. Pedig ez a terjeszkedés megvan s a magyarság lakta vidékekről most már a nemzetiségi vidékeken vonul keresztül, erősen pusztító nyomokat hagyva maga után

az értelmetlen nép lelkében, mely a hazát ismerni nem akaró izgatások hatása alatt már nem egyszer fellázadt a törvényes rend, a vagyonsbiztonság ellen, úgy, hogy azután itt és ott egész sereg félrevezetett, szerencsétlen embernek omlott ki a vére a csendőr-fegyverek dörrenése nyomán. Komoly figyelemre érdemes, hogy a sok furfangosság közül egyebekben minő eszközöket használnak fel a szociálista izgatók az értelmetlen nép megrontására. Ezek az emberek a nemzetiségi vidékeken járván, felszalnak innét is, onnét is néhány oláht vagy szerbet Budapestre, hol azután elvezetik őket egy bérpalotába — a *miniszter urakhoz*. Ezek az államiszter urak természetesen az izgatók sorából kerülnek fel s nagy kegyesen fogadják is az e célra kibérelt hónapos szobákban a vidéki szociálisták szegény, tudatlan kiküldöttjeit, akik kalaplevéve elmondják panaszait, kívánságait. *A miniszter urak természetesen megígérnek mindent*. Hogy föl lesz osztva a föld. Adót, katonát nem kell adni a jövőben, mert ezt így akarják még a legfőbb helyen is. És mi ennek a következménye? *Az, hogy az a szegény szociálista oláht elhiszi, hogy ő csakugyan való-ságos miniszterrel beszélt*. Hazamegy s nagy gyorsan elterjed a hír, hogy a földosztást, a nem-adózást, a katonakötelezettség eltörlését maguk a miniszterek is akarják, csak az — urak nem. Gyűlölete most természetesen teljesen az urak ellen irányul s ennek tettekben is kifejezést adnak. Egy nemzetiségi vidéki magyar nagybirtokos beszélt nekünk, hogy a vidéken lakó román földmivelők eddig tiszteletteljes ragaszkodással viseltettek iránta, hiszen az ő birtokain való keresetük biztosította nagyrészt maguk és családtagjaik existenciáját. De most a hazátlan szociálista izgatók megfordították a dolgot. A multkor, hogy hazament, nemhogy kalaplevéve, hanem kocsija körül ököllet s botok esóválásával fenyegették meg, mintha csak az általános lázadás szelét éreznék. És így van ez több helyütt. Ez talán valamivel nagyobb baj, mint Ugronék érzékenysége? Talán arra is kellene gondolniok a dulakodó képviselő uraknak, hogy a tudatlan, az értelmiség legelemibb fokán álló tömeg szenvedélyeinek a végletekig való, lelkelen felkeltése ellen tenni kell valamit, mert ebből komolyabb baj származhatik, mint az obstruálók visszavonulásából. Nem fumigálni kellene ezeket a jelenségeket, hanem komoly odaadással ellensúlyozni kellene a meglévő bajokat, melyek nem tünetek immár. Arra is kellene gondolni, hogy a legfőbb érdek az állami, a társadalmi és a törvényes rend megőrzése azok ellen az izgatók ellen, akik biztos odvaikból, most már irodalmi tan-yákról is az ellen törnek — s éppen annál határozottabban törnek, mert törekvéseik bizonyos irányzatu sajtó tágas rétegeiben

szinte becéztetik — a legszigorubban kel-lene eljárni, mert az a törvényhozó testület nemcsak megalkotója az állami rendnek, hanem legelső öre annak is, hogy az fentartassék. Ha-nem ki gondolna minderre most, mikor minden vonalon a pártbeli és a személyes politikai re-potációk érvényesítéséért folyik a csatározás.

Fogadás a Vatikánban.

Róma, dec. 23.

A pápa ma a konzistoriális teremben fogadta a biborosokat és főpapokat. A legidősebb bibornok beszédet intézett a szentatyához, amelyben kifeje-zést adott a szent kollégium jókívánságainak az *év-forduló* alkalmából és megemlékezett a szeplőte-len fogantatás évfordulójáról is. A pápa válaszában kifejtette ezen eszmét és azt mondá: A bethle-hemi jászol oly iskola, melyből minden keresz-tény tanítást merit valóban keresztény életre és *minden társadalmi osztály példát talál a jóságra és türelemre*, melyből egyetértés és béke származik. A pápa megemlékezett a *jelen napok nehéz óráiról* és azt mondá, hogy bizik azon ízretekben, amelyeket az üdvözítő egyhá-zának tett.

A romániai külügyminiszter beszéde

Bukarest, dec. 23.

A képviselő-kamara mai ülésén *Bratiano* kül-ügyminiszter szólalt fel. Szerinte a liberális párt-nak továbbra is fáradoznia kell azon, hogy a *földmivelő osztály helyzetét javítsa*. Hatalmas gazdasági eszköz erre nézve a *földmivelő pénz-tárak* alakítása, mely meg fogja könnyíteni a hitelt a kisbirtokos osztály számára. A *magyar-orosz románokról*, vagyis az ugynevezett «erdélyi kérdés»-ről szólva a miniszter idézte Sturdza miniszterelnöknek 1896-ban a liberális párt programjaként tett nyilatkozatát, mely szerint *tartózkodni kell minden beavatkozás-tól az osztrák-magyar monarchia belső ügyeibe*. Teljesen *hejtelen*, mondja a minisz-ter, hogy *mi az irredentizmust szítsuk*, mert az irredentizmus abszurd dolog és a románok sohasem folytattak abszurd politikát. Mi csak egyet óhajtunk, hogy a *románok és magyarok testvériesen éljenek együtt* és hogy Románia és Ausztria-Magyarország a legjobb viszonyt tart-kás fenn.

Községi alkalmazottak nyugdíj-intézete.

Zombor, dec. 23.

Bácsmegeye törvényhatósági bizottsága, mint *zombori* táviratunk jelenti, mai közgyűlésén el-határozta, hogy megalkotja a *községi alkalmazottak nyugdíjintézményét*. Ez a terv a vár-megye közönsége körében nagy lelkesedést kel-tett, mert arról van szó, hogy az *összes községi alkalmazottak, még a községi rendőrök és szolgák is ezután nyugdíjogosultak lesznek*.

Krónika.

Budapest, december 23.

A képviselő urak a mai ülés után hazasietnek kerületeikbe nagyon rövid karácsonyi vakációra. Abban, azt hisszük, egy a közvélemény, hogy többet úgy sem érdemelnek, mert kormányokat buktattak bár, de az ország javára vajmi keveset cselekedtek. De kárára igen. Az obstrukcióval, miután letarolták gazdasági vetéseinket, a parlagon maradt barázdákba az elkeseredés magvát vetették el. Ezzel az elkeseredéssel majd lesz módjuk a vidéken találkozni. Azok a pórtartalékos családapák jönnek majd velük szemközt, akiknek ez az általuk okozott keserűség ott lakozik lelkeikben.

De azért az obstrukció folyik. Az ujonclétszám megállapítására vonatkozó javaslatnak általános vitáját lezárták ugyan, de azért meg lesz tizenhét záróbeszéd a benyújtott ellenindítványokhoz és határozati javaslatokhoz. A még mindig kitartó obstrukció vezérlapja szerint a záró szó jogával máttól kezdve még élni fognak: *Hellebronth Géza, Okolicsányi László, Gál Sándor, Eitner Zsigmond Zboray Miklós, Szederkényi Nándor, Mukits Simon, Lovász Márton, Kovács Pál, Ugron Gábor Szluha István, Csávoszky Lajos, Uray Imre, Várady Károly, Molnár Jenő, Holló Lajos, Lendl Adolf, Bartha Miklós.*

Az obstrukciók tehát folytatják a további küzdelmet a céltalanság tudatában. A törvényen kívüli állapotban az állami adóbeszedések tudvalevőleg úgy ahogy szünetelnek, szünetelni kellene tehát az állami kifizetéseknek is. A törvénynek ez utóbbi intézkedését azonban az obstrukció képviselő urak nem tartják *magukra nézve* ötelezőnek. Csak úgy felveszik tiszteletdíjnak nevezett fizetéseiket, mint éppen a rendes törvényes állapotok alatt. Ne számítsuk most fel azokat az óriási anyagi károkat, melyeket az obstrukció az országnak az erkölcsiekén kívül is okozott, csak nézzük, mibe kerül az adófizető nemzetnek évenként a képviselőház fenntartása;

A képviselő urak tiszteletdíja és lakbéré (egy-egy képviselőre esik 4800 korona tisztelet és 1600 korona lakdíj) összesen 2,886.400 korona.

A képviselőház egyéb tisztái, szolgálói és tárgyi kiadásaival az összes évi kiadás 3,707.552 korona.

Tízezer koronát tesz ki tehát az a napi költség, melylyel hónapok óta impune adózunk, mert hiszen parlamentünk semmiféle hasznos munkát nem végez. Nem égbekiáltó bűn-e a szegény nemzet millióit kidobni az ablakon olyan erőfeszítések miatt, melyektől hasznos eredményt senki sem vár.

Politika a folyosón.

Ha valaki a képviselőházba siető honatyákat ma látta, nyugodt lelkiismerettel állíthatná ki a bizonyítványt arról, hogy a képviselő urak nagyon pontosan és lelkiismeretesen tesznek eleget kötelességüknek.

Tíz órakor nemcsak a határozatképes szám volt együtt, de a folyosó kerévetei helyet sem tudtak nyújtani a pihenésre vágyóknak, annyira tele voltak csomagokkal. Valóságos konsternációt keltett néhány jobboldali követ, akit nem egy, de három szolgáló is követett csomagokkal terheltén. *Gajary Géza* egész bocsirakományjal jelent meg és sokan kétségbeesve kérdezték tőle, hogy talán mai beszédének anyagát rejti a szállítmány magában.

Mily nagy volt azonban az öröm, mikor *Gajary Géza* a kérdézőkődőket felvilágosította a csomagok tartalmáról.

— Haza viszem ezeket Vácra. Csupa karácsonyi ajándék. Egyik választóm szívtartást kért, a másik könyvekért nyaggatott, a harmadik pedig — és ez nem mindig szavazott rám — valami érdekes dologért rimánkodott a minap. Sokáig gondolkodtam, hogy mit is adhatnék. Végre eszembe jutott, hogy *Lengyel Zoltán* azt írták annak idején az ellenzéki lapok, hogy sok érdekes dolgot mondott el a Házban, megszereztem hát az idej ősz-

szes naplókat, amelyekben csak *Lengyel Zoltán* néhány szava is benn van és az atyafinak ezt adom prezentbe. Remélem, elég érdekes lesz neki.

Óriási hahota fogadta *Gajary* eme tréfáját, egyúttal azonban mindenki a szegény választó atyafit sajnálta, elrontott karácsonyi ünnepei miatt.

Amíg *Gajary* maliciózus tréfáját elmondja, azalatt a folyosó egyik zugából a nyári zivatarok égdörgéséhez hasonló hallatszik.

Olay Lajos, a dörgés személyesítője, aki mélyen meg van sértve *Berzeviczy* Albert kultuszminiszternek a tegnapi ülés végén tett egyik kijelentése által. Hiába csittítja, csendesíti őt *Münnich Aurél*, *Bornemissza Lajos*, *Bodóky Zoltán* és *Hertelendy László*, az öreg demokrata, mint egy szegedi tüzről pattant menvecske, csak veszekedik tovább. *Lukács László* pénzügyminiszter is csöndesíteni jött, de az ő szelidsége sem képes a vén harcost lefegyverezni.

— Nem tűröm — harsogja *Olay* — hogy akárki is azzal vádoljon, hogy alaptalanul gyanúsítok. *Berzeviczy*nek sincs joga erre, mert amit mondok, azért helyt állok mindig.

Münnich Aurél megkísérli *Olay*t tuharsogni: — Neked meg nincs jogod azt mondani, hogy az egyetemi tanárok sápolnak, mert ezt bizonyítani nem tudod, de nem is igaz.

— Nem mondtam, hogy sápolnak — válaszolja *Olay* — csak annyit, hogy *Szilágyi*, *Kerkápoly*, *Plósz* és más nagyobb nevű férfiak mindössze nyolc százaléket buktattak, *Timon Ákos* pedig legalább tizszer annyit.

Barta Ödön a nagy lármára szintén odafut, de mikor kérdésére megmagyarázzák, hogy egyetemi dologról van szó, tovább siet.

— Ez az egy kérdés, amihez nem értek — mondja *Barta*.

— Lehetetlen — jegyzi meg *Bodóky*. Végre megérkezik *Berzeviczy* Albert és mindenki azt hiszi, hogy na most felfalja *Olay*. Az öreg demokrata vezér ehelyett azonban mindenki bámulatára, karonfogja a kultuszminisztert és félrevonul vele.

Mindketten mosolyogva válnak el egymástól a beszélgetés után, a közelálló két kultuszminiszteri aspiráns nagy bánatára.

A miniszterelnök körül is nagy a csoportosulás. Arról van szó, hogy beszéljen-e ma?

— En azt hiszem, szükséges lesz a karácsonyi ünnepek előtt még egyszer megkísérteni a lefegyverezést, egyúttal pedig újból felvilágosítani a közvéleményt az erőszakoskodó kisebbség eljárását illetőleg — mondja *Tisza István* gróf. Némelvek szerint a miniszterelnök csak segítené felszólalásával az obstrukciót, mások ellenben helyeslik a tervet. Végre is abban állapodnak meg, hogy a miniszterelnök beszélni fog. Sokan tudni vélik, hogy ezt az alkalmat a miniszterelnök arra is felhasználja, hogy *Apponyinak* a minapában tett a *«közjogi lelkiismeret meglazulását»* illető kifejezésével is foglalkozzék, a seregfelhajtók tehát erősen működnek, hogy a helyesítő tömeg imponánsága csorbát ne szenvedjen.

Az obstrukciót azonban *Tisza* beszéde sem szüntette meg, pedig sokan hittek, reméltek és bíztak. A reményt elkeseredés váltja fel és hangossá válik a zugolódás afelett, hogy néhányan négy száz honatyai karácsonyi szünetét megkur-títják.

A miniszterelnök ugyanis a tárgyalásokat csak a szorosán vett karácsonyi ünnepekre, Szilveszterre és az újév napját követő három napra függeszti fel, már pedig nemcsak a vidékiek, de a pestiek is szívesen pihennének hosszabb időn át családjuk körében.

A karácsonyi ünnepek békés hangulatát nagyon lerontja az obstrukcionista makacssága és a még hátralevő tizenhárom záróbeszéd rémeten veti előre árnyékát . . .

Budapest, december 23.

A képviselőház legközelebb december hó 28-án, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja ülését, melynek napirendjére az ujonclétszám megállapítási javaslat ellen beadott ellenindítványok megokolása van kitűzve.

A belügyminiszteri államtitkár mandátuma. Nagyszőlősi táviratunk jelenti, hogy az ottani szabadelvű párt ma délelőtt tartott értekezletén *Sándor János* államtitkárt jelölte képviselőül.

Zsilinszky államtitkár kitüntetése. A király, a hivatalos lap mai számának közlése szerint, *Zsilinszky Mihály* vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi államtitkárnak, *bu-zgó és kitünő szolgálatai elismerésül*, a Lipót-rend közepkeresztjét díjmentesen adományozta.

A kormány ujévi üdvözlése. A szabadelvű párt az ujévben sem mulasztja el, hogy régi szokás szerint üdvözlje a kormányt és a Ház elnökeit.

A miniszterelnöknél a tisztelgő politikusok nevében *Nagy Ferenc* mond üdvözlő-beszédet; a házelnököt *Kristóffy József*; a szabadelvű párt elnökét pedig *Kubinyi Géza* fogja üdvözölni.

A képviselőház szünete. A képviselőház mai ülésében elhatározta, hogy ez évben december 24., 25., 26., 27. és 31-én, a következő évben pedig január 1., 2. és 3-án szünetet tart, december 28., 29. és 30-án ellenben ülést tart, január 4-től kezdve pedig állandóan folytatja tárgyalásait.

A miniszterelnök otthon. Gróf *Tisza István* miniszterelnök — mint Nagyváradról jelentik — csütörtökön Gesztre utazik és ott tölti az ünnepeket családja körében. Budapestre hétfőn tér vissza.

A nagykárolyi mandátum. *Domahidy* Elemér orsz. képviselő, aki Hajdu vármegye és Debrecen város főispánjává nevezetett ki, szerdán adja át a képviselőház elnökének a nagykárolyi választókerület mandátumáról való lemondási nyilatkozatát. Az eképpen megüresedő kerületben — mint a Pol. Ért.-nek Nagy-Károlyból írják — gróf *Károlyi György* fog fellépni pártunkivüli programmal. A jelölt személye iránt oly nagy a rokonszenv a kerületben, hogy vele szemben az eddig felkérték egyike sem hajlandó a harcot felvenni. Így nem fogadták el az ottani függetlenségi párt részéről felajánlott jelöltséget dr. *Adler Adolf* és dr. *Falussy* Árpád sem. Gróf *Károlyi György* kedden érkezett le Nagy-Károlyba, hogy a napokban programbeszédét elmondja. Gróf *Károlyi* igen kedvezően fogadták; lehet, hogy — ellenjelölt hiányában — *egyhangulag* fogják megválasztani.

Nagyszőlősi jelölés. Nagy-Szöllősről táviratozzák: Az ugocsamegyei függetlenségi Kossuth-párt tegnap Tisza-Ujlakon tartott értekezletén egyhangulag dr. *Kelemen Samu* szatmári ügyvédet jelölte képviselőnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, december 23.

A Magyar Tudományos Egyletem ma is Jökötötte egy kis időre a képviselők figyelmét. Báró *Kaas Ivor* mentelmi ügyének a tárgyalásakor került szóba az egyetemre, illetve az egyetemi tanároknak nézve ez elég kellemetlen ügy. Báró *Kaas Ivor* mentelmi jogának a felfüggesztését ugyanis azért kérte az egyetem nevében a kir. ügyészség, mert *Kaas* egy cikkben oly dolgokat írt az egyetemi tanárokról, amikért azok magukat sértve érezték. A mentelmi ügy tárgyalásakor *Olay Lajos* közbeszólásával aztán még tetőzte a már inkriminált vádak. *Olay* ugyanis oly sértő meggyanúsításokat kiáltott közbe, amelyeket már a közoktatásügyi miniszternek sem lehetett szó nélkül hagyni.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter a tegnapi ülés végén reflektált *Olay* meggyanúsításaira s a miniszter igen finom distinkcióval, de alaposan lecáfoltá *Olay* vádjait.

A miniszter felszólalására reflektált ma *Olay* napirend előtt s nem hogy visszavonta volna gyanúsításait sőt azokat azzal a kijelentéssel

még meg is erősítette, hogy azok köztudomású dolgok.

Berzeviczy miniszter rögtön felelt Olaynak s oly meggyőző érvekkel cáfolta meg a vádakát, hogy arra Olaynak sem volt szava.

Neményi Ambrus és **Hegedüs** Loránd terjesztették azután be a pénzügyi bizottság által már letárgyalt, a jövő év négy első hónapjára vonatkozó indemnitási és az állami tisztviselőknek adandó fizetési pótléokra vonatkozó törvényjavaslatot.

Ezek után áttértek a napirendre, melynek során **Okolicsányi** László élt a zárzó jogával, ellenindítványa érdekében.

Okolicsányi után gróf **Tisza** István miniszterelnök állt fel, hogy még egyszer megismétlje amaz aggodalmait, amelyek a most folyó obstrukció miatt benne támadnak. A miniszterelnök megismételte a parlamenti küzdelem két kardinalis kérdésére előbb tett kijelentéseit is, illetve a korona és a kormány álláspontját, hogy a hadsereg egységét sem a vezérleti, sem a vezérleti nyelv megváltoztatása által nem engedni megbolygatni, de a tisztképzés terén a magyar elemek intenzív érvényesülését a legmelegebben óhajtja. A miniszterelnök egyébiránt ma is visszatért a Balkán-ügyekre, amelyeket sokkal komolyabbnak tart, hogysem azzal szemben a hadsereg egységében a zavar megengedhető volna. Igen hatásos volt beszédjének az a része, amelyben a póttartalékosok behívásával s annak következményeivel foglalkozott s mikor kimutatta, hogy e behívások úgy lelkileg, mint anyagilag is érintik közvetlenül az otthonmaradtakat. Végül arra kérte a kis obstrukció csapatot, hogy térjen már egyszer a rendes parlamentáris tere s szabadítsa fel az országot a boldogulás útjára.

A miniszterelnök beszéde nagy hatást tett az egész jobboldalra s a beszéd elhangzása után frenetikus taps és éljenzés hangzott fel.

A katonai vitában még részt vett **Eitner** Zsigmond, aki szintén a zárzó jogával élt az ellenindítványa érdekében.

Két óraker, amikor az interpellációk tárgyalását tüzték ki, előbb az elnök megállapította a legközelebbi ülés napirendjét s aztán **Szederkényi** Nándor intézett interpellációt a pénzügyminiszterhez.

A mai ülésről szóló részletes tudósításunk egyébiránt a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Nyegre László, Hertelendy László, Trubinyi János.

Elnök: Az ülést megnyitja, hitelesített a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, előterjeszti az irományokat.

Napirend előtt.

Olay Lajos: A közoktatásügyi miniszter tegnap azzal vádolta meg szólót, hogy *«alaptalanul gyanúsított»*, holott éppen szóló ítéli el az ily eljárást. Ugy értesül, hogy a miniszter azért használta ez a szót, mert a multkor beszédét magában foglaló napló szerint szóló a «sáp» kifejezését használta volna. Szavára jelenti ki, hogy ezt nem mondta. Újból hangsúlyozza, hogy az egyetemi tanárok közül.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter: Miután Olay Lajos maga jelentette ki, hogy a «sáp» szót nem használta, természetesen az alaptalan gyanúsítás kifejezés is tárgytalanná válik.

Neményi Ambrus: Beterjeszti a pénzügyi bizottság által letárgyalt 1904. évi négy havi indemnitási javaslatot.

Hegedüs Loránd: A pénzügyi bizottság által letárgyalt állami tisztviselői fizetési pótlékjavaslatot terjeszti be.

Elnök felolvastatja az indítvány és interpellációs könyvet és javasolja, hogy az interpellációkra két óraker térjen át a ház. Következnek a napirend szerint a

záróbeszéd.

Okolicsányi László: Ellenindítványa alapján a jelvények és címernek közjogi állásunknak megfelelő rendezését sürgeti, amíg ez meg nem történik, ujoncot nem szavaz meg. (Helyeslés balközépen.)

Gróf **Tisza** István miniszterelnök: A mai helyzet nehéz súlyát érzem, amely a magyar nemzetet nyomja. Röviden visszatértem az elmúlt vitára. Igyekezünk — úgy mond — a bekövetkező ünnepek alatt ma-

gunkba szállani. (Ugy van! a jobboldalon.) Már egy esztendeje, hogy a katonai vita dominálja a helyzetet. Előidézte ezt a helyzetet a létszámemelés, később a magyar vezérleti nyelv. A létszámemelést elejtették, de a harc fenmaradt a mai napig a magyar nyelv követelésével. Ez utóbbi átment a nemzet oly rétegébe is, amely eddig nem akarta a 67-es törvényeket megbolygatni. Megemlíti a *korona álláspontját*, mely szerint a nyelvkérdést érintetlenül kívánja fennhagyni, de a *tiszt nevelés terén szabad folyást enged a magyar érdekeknek.*

Uron Gábor: De eddig semmi sem történt. Gróf **Tisza** István: Hat hét alatt nem is történhetett. *D. teljes politikai reputációjának súlya alatt kijelenti, hogy ami ígéretek történtek, azok be fogják váltani az utolsó részletig.* (Zajos éljenzés a jobboldalon.) Történelmi visszaillesztést vet a nemzeti sérelmekre, melyek között sehohsem találta, hogy a nemzet a koronával szemben a hadsereg magyar vezérleti nyelvet követelte volna.

Hanem igenis követelték a magyar tisztképzést, amit ő is koncedál s mindenben elfogadja **Andrássy** Gyulának e tárgyban kifejtett nézetét.

Megnyugvással veszi, hogy a nagy többség a normális parlamenti helyzetet követeli, kivéve 15 képviselőt, akik még mindig a rendkívüli parlamenti helyzetet tartják fenn.

Uron Gábor: Mi is a normális helyzetet akarjuk. **Tisza** István: Az nem normális helyzet, amit önök tesznek, az csodje a parlamentnek. Amit az a 15 képviselő tesz, az nem nemzeti politika, hanem nemzetgyilkos politika. A hadsereg épségben tartása miatt kell a póttartalékosokat és tartalékosokat mindaddig benn tartani, míg az ujoncjavaslatot meg nem szavazzák. De míg ez tartani fog, az elhagyatottak átka fogja azokat sújtani, akik miatt a póttartalékosoknak szolgálni kell. Kéri az obstrukciókat, hagyják abba hiábavaló küzdelmüket. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon. Szónokot számosan üdvözlölik.)

Elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után.

Elnök az ülést újból megnyitja. **Eitner** Zsigmond: Ellenindítványát okolja meg. Követeli a magyar nyelvnek a hadseregben minden téren való érvényesülését.

Elnök jelenti a Háznak, hogy **Berzeviczy** Albert mandátuma 30 napon belül nem lett megtámadva s így őt igazolt képviselőnek jelenti ki. Megállapítja a következő ülés napirendjét, egyben a Ház tájékoztatásul bejelenti, hogy a képviselőház ez évben már csak december 28., 29. és 30-án tart ülést, a jövő 1904. évben az első ülés pedig január hó 4-én lesz. Következnek az

interpellációk.

Szederkényi Nándor interpellációt nyújt be a pénzügyminiszterhez, Borsod-Bogács község fogvasztási szövetkezet italmérési jog kérvényének sürgős elintézése tárgyában.

Elnök: Kiadatik a pénzügyminiszternek. Miután a többi interpellálni óhajtó képviselők nincsenek jelen, az ülést 2 óraker berekeszti.

TÁVIRATOK.

Ferdinánd és az orosz cár.

Szófia, dec. 23. A hivatalos lap ma teszi közzé azokat a táviratokat, amelyeket **Ferdinánd** fejedelem intézett **Miklós** cárhoz és a montenegrói fejedelemhez névnapjuk alkalmából és az ezekre érkezett táviratokat. **Miklós** cár az üdvözlésre következőket válaszolta: «Őszinte köszönetet mondok fenségednek kifejezett szerencsekívánataiért és érzelmeiért, amelyek nagyon meghatóttak».

Románia a macedóniai románokért.

Bukarest, dec. 23. A szenátus 65 szavazattal 1 ellenében megszavazott 600,000 franknyi fölveendő kölcsönt a *macedóniai román iskolák és templomok számára.*

A keletázsiai bonyodalom.

London, dec. 23. A japán követ délutánig nem kapott jelentést arról, vajjon az orosz kormány válaszolt-e a japán jegyzékre, valamint arról sem érkezett hivatalos közlés, amit a lapok ujságoltak, hogy t. i. Japán záros határidő alatt kért választ. Az orosz kormány minden valószínűség szerint halogatni fogja a választ.

A Central News Gazette szerint Oroszország vární fog a válaszjegyzék elküldésével. Diplomáciai körökben a jövő hét előtt nem is várják a választ. Ettől a jegyzéktől függ a béke és a háború.

Japán nem tért el eredeti követeléseitől s Oroszországnak most már határozottan kell nyilatkoznia, elfogadja-e a japán feltételeket, vagy sem. Annyi bizonyos, hogy a legközelebbi napokban teljes nyugalom lesz a két ellenfél közt, de az sincs kizárva, hogy a diplomáciai szélcsenget a hadüzenet fogja felváltani.

Tokió jelentések szerint ott nagy izgatottsággal várják Oroszország választát.

Kereskedelmi szerződésünk Olaszországgal.

Róma, dec. 23. Báró **Paselli** osztrák-magyar nagy követ tegnap este hosszasan tanácskozott **Rava** kereskedelmi miniszterrel. A kereskedelmi szerződés tárgyalásokat ismét akadályok hátráltatják Ausztria-Magyarországgal, de még nagyobb nehézségek támadtak a Németországgal és Sváccal folyó kereskedelmi szerződéses tárgyalások körül.

VIDÉK ÉS KÖZIGAZGATÁS.

— A tordai unitárius templom felszentelése. **Tordáról** írják: **Ferenc** József unitárius püspök a tordai ujonnan kiavított unitárius templom felszentelésére Tordára érkezett. Az aranyos-gyéresi állomáson, a megve határán **Lovassy** Andor vármegyei főjegyző nagyszámu küldöttség élén **Torda-Aranyos** megye nevében fogadta a püspököt. A főjegyző üdvözlő beszédére a főpásztor meleg szavakkal felelt. A tordai állomáson **Czakó** László ügyvéd, az unitárius egyház főgondnoka üdvözlötte a püspököt, ki hosszú kocsisor által kísérve **Czakó** László házához hajtatott, akinek vendége volt. Másnap, a templom szentelési ünnepélyén, az új templom zsufolásig megtelt közönséggel. Az ünnepi beszédet **Csiffó** Zsigmond kolozsvári lelkész mondotta, **Ferenc** József püspök pedig magas szárnvalásu elmélkedés után megáldotta a híveket. Majd **Lőrincz** Dénes tordai unitárius lelkész ismertette a templom fennállásának, építésének és kiavításának történetét. A templom felszentelése után a küldöttségek tisztelegtek a püspöknel, a vármegye törvényhatósága, majd az ó-tordai, új-tordai ev. ref., az ág. ev. egyházak nagyszámu küldöttsége, Torda város közönsége, a római katolikus, a gör. kel., gör. kath., orth. izr. felekezettek lelkészei és a királyi tanfelügyelőség tisztelegtek a főpászturnál. Délben nagyszámu társaság volt a Vigadóban, amelyn mintegy százven ember vett részt s sok pohárköszöntőt mondtak. A püspök tegnap látogatásokat tett és visszautazott Kolozsvárra.

Magyarság t. olvasóihoz!

A **MAGYARSÁG** tisztelt olvasóinak tudomására hozzuk, hogy folyó évi dec. 16-tól Budapesten utcai laparusitóknál is kapható lesz a **MAGYARSÁG** éjjeli eseményeket is tartalmazó reggeli kiadása.

Ezt a kiadást csakis utcai laparusitók útján bocsátjuk igen t. olvasóközönségünk rendelkezésére.

A **MAGYARSÁG** reggeli kiadása 8 söt néha 12 oldal terjedelemben fog megjelenni és egyes száma 2 fillér lesz.

Tisztelt előfizetőinknek mindig úgy mint eddig, az esti kiadást kézbesítjük és budapesti előfizetőink este, vidékiek pedig korán reggel kapják kézhez a **MAGYARSÁG**-ot.

Tőzsdékben csakis a MAGYARSÁG helyi esti kiadása lesz kapható.

Aki a Magyarságra helyben egy hónapra 1 koronával, vidékről pedig 1.20 koronával előfizet, a lapot az eddigi, 8—12, sőt 16 oldal terjedelemben kapja és azonkívül vasárnaponként a MAGYARSÁG rendes heti szépirodalmi mellékletét, a MAGYAR CSALÁDOT, előfizetőink ezen kedves vendégét és minden előfizetőnk az év végén kap, a magyar könyvpiacra nagy föltűnést keltő irodalmi ALBUMOT, mely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincs-tára az ez évi szellemi termékeknek.

Oly kedvezményeket egy lap sem nyújt előfizetőinek, mint a MAGYARSÁG.

A MAGYARSÁG minden előfizetőjének jogában áll havonta 10-szer egy 10 szóból álló apróhirdetést teljesen díjmentesen közzétenni.

Az URAMBÁTYÁM című egyedüli magyar társadalmi élclapot a MAGYARSÁG előfizetői 16 korona helyett 12 kor. kedvezményes évi előfizetési árban kapják.

A BUDAPESTI BAZÁR című magas irodalmi színvonalu, kitűnő magyar divatlapot pedig 1.30 korona negyedévi kedvezményes előfizetési árért kapják a MAGYARSÁG előfizetői 1.50 korona helyett.

Tisztelettel
a MAGYARSÁG
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, dec. 23

— (Időjárás.) Kelet-Európa felett a maximum megerősödött és északon meg nyugaton jelentősen süllyedt a levegőnyomás. Európa széráz jellegű időjárása annyiban változott, hogy nyugaton a hőmérséklet kevéssel csökkent, Oroszországban pedig emelkedett.

Hazánk időjárásában nincs lényeges változás, amennyiben az idő borús, enyhe maradt és a ködösöktől eltekintve, egyéb csapadék nem volt.

Jóslat:

Változóan felhős és tulnyomóan száraz idő várható, éjjeli fagygal.

Hőmérséklet: + 4-7 C. fok.

— (Üdvari és személyi hírek.) Bécsből jelentik: Báró Spaun tengernagy. a baditengerészeti parancsnoka, szabadságra utazott.

— (A cári pár Livádiában.) A «Berl. Tagebl.» jelentése szerint a cári pár február végén Livádiába költözködik, ahol hosszabb ideig maradnak.

— (A spanyol király házassága.) Münchenből jelentik, hogy ott Alfonso spanyol királynak Mária del Pilar hercegnővel való házasságáról semmit sem tudnak, sem Lajos Ferdinánd herceg udvari marsalli hivatalában semmi határozatot nem mondhatnak az eljegyzésről. A hercegi pár régebben is többször időzött Madridban. A legutóbbi látogatásnak is az volt a célja, hogy Lajos Ferdinánd hercegnek most nagykorúvá lett két fiát bemutassák a madridi udvarnál. A hercegi pár Párisból januárban utazik Madridba.

— (Itélet a bileki katasztrófa ügyében.) Szerejevóból jelentik, hogy a bileki katasztrófa ügyében tegnap befejezték a végtárgyalást és meghozták az ítéletet, amelyet azonban a megerősítés idejéig szigorú titokban tartanak.

— (Kubelik — nagybirtokos.) A poézis után most, mint a Pozor című lap jelenti, Kubelik, a dollárokkal elhalmozott zseniális hegedűművész, aki tudvalevőleg bájos magyar asszonyt vett élettársul, állandó tanyá után néz: az asszony már megvan, már csak fészekre van szükség. S hogy ez a fészek valahogy kicsi ne legyen a boldogságuknak, egyszerre nagybirtokot vásárol. Hohentlohe Schillingsfürst hercegnek Köln mellett levő beschovi birtokát akarja megvenni s már tárgyal is a megvétel iránt a herceg megbízottaival. Ezután majd számlálhatja, hogy mi hoz többet a konyhára: egy nagy cseh birtok, vagy egy jó kis amerikai ut? Mert hogy a bohém vértől üzött zseniális művész ezután nem fog odahaza ülni, az több, mint valószínű.

— (Lujza hercegnő.) A Frankfurter Zeitung mai száma — mint Frankfurtból táviratozzák — foglalkozik egynemely bécsi lapnak ama hírével, amelyek arról szólnak, hogy Lujza kóburgi hercegnőn két ségtelenül megállapították az elmebajit. A frankfurti újság szerint ezek a cikkek sugalmazottak és nem nehéz kitalálni, hogy honnan fúj a szél. Nem elmebajos a hercegnő, hanem könnyelmű volt és mivelhogy temérdek sok hitelezője jelentkezett időközben, nagyon természetes, hogy ily módon bizonyos oldalról nyomást akarnak gyakorolni a hitelezőkre.

— (Nagy postalopás.) A soproni postaigazgatóság és az ácsi csendőrség szenzációs lopásról értesítette a budapesti főkapitányságot. Az ácsi postahivatalnál elloptak két darab ajánlott pénzes levelet, amelyben hetvenkétezer nyolcszáz korona három fillér volt. A két levelet a magyar általános hitelbank tette postára az ácsi cukorgyárnak címezve. A budapesti mozgópostán az értékes leveleket több közönséges levéllel együtt zsákba varrták és tegnapelőtt éjszaka indították utnak a budapest—gráci 53. számú mozgópostán, amelynek vezetője Bangha Kálmán postafőtiszt volt. Az ácsi állomáson az ottani postahivatal küldőnce jelentkezett az értékes levelekért, amelyeket Meller Sándor szolgálta át hiánytalanul. A küldőnce azonban azzal jelentkezett az ácsi postahivatalnál, hogy az átvett postacsomagot a pénzeslevelekkel együtt ellopták tőle. Az esetről nyomban jelentést tettek a csendőrségen, amely viszont a budapesti rendőrségnek táviratozott. Most széleskörű nyomozást indítottak a lopás ügyében. Az ácsi csendőrség a lopással egy magas termetű, nagy bajszos férfit és egy nőt gyanúsít, akik az ácsi posta küldőncére lestek. Valószínű, hogy a tolvaj pár még a hajnali vonattal Budapestre utazott.

— (Vojnich Elemér meghalt.) Vojnich Elemér pécsi születésű huszonhárom éves honvéd huszárhadnagy vasárnap, mint megírjuk, a József főherceg szállodában mellbe lötte magát. A golyó a negyedik és ötödik borda között hatolt a szerencsétlen mellébe és a tüdőét is keresztátfúrta. Az életveszedelemesen sebesült fiatal hadnagyot az Üllői-ut honvéd-

kórházba szállították, ahol ma reggel négy órakor meghalt.

— (Ahol a magyar szóért fizetni kell.) A ruttkai ág. evangélikusok új templomot építettek, nagy részben magyar nyelvű hívők hozzájárulásával. Felháborító, gyalázatos manipuláció történt most ezzel a templommal: a turócszentmártoni pánszláv agitátorok izgatására a vasárnap tartott közgyűlésen hamisítatlan tót agyafurcsággal megváltoztatták az egyháztanács határozatát s kimondották, hogy ezenül csak négy istentisztelet tartható a templomban magyarul s ha többet akarnak, ezekért külön díjat kell fizetniük a magyaroknak. A határozat ellen a magyarság felebbezést jelentett be és azt kívánja, hogy legalább havonként egyszer magyarul istentisztelet tartassék. A záthurcsai tanító ellen a magyar nyelv elleni izgatásért feljelentést tettek.

— (Pékegédék sztrájkja Párisban.) Párisból táviratozzák, hogy a pékegédék délelőtti gyűlést tartottak a munkástörszén és elhatározták, hogy ma megkezdik az általános sztrájkot és csak a közvetítő intézetek megszüntetése után állanak munkába. A sütőket a rendőrség őrzi. Rendzavarás nem történt.

— (Örült a berlini operában.) Egy őszhai agastyán óriási botrányt idézett elő tegnap a berlini operában. Mozart Don Juanjának előadása közben. A második felvonás nagy jeleneténél hirtelen felugrott helyéről, revolvert rántott és a közelében ülőkre irányozta, akik rémülten menekültek a káromkodó és énekelő öreg közeléből. Kárt nem tett ugyan senkiben, de kemény munkájuk akadt a rendőröknek, amíg le tudták fegyverezni a dühöngőt. A rendőrségen megállapították, hogy közveszélyes örvült, akit tegnap bocsátottak el egy berlini magán-gyógyintézetből.

— (A pozsony—bécsi villamos vasut ellen.) Pozsony és Bécs között tudvalevőleg villamos vasutat terveznek. Ez a kapcsolat magyar szempontból fölötte veszedelmes, mert nemcsak Pozsony városát, hanem az egész északnyugati felvidéket ugyszólván Bécs karjaiba kergetné. Azokhoz, akik a villamos vasut építése ellen eddig is tiltakoztak, ma egyhangu határozattal csatlakozott Budapest székes főváros közgyűlése. E határozat értelmében a főváros fölir a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a kérdéses villamos vasut építését ne engedje meg.

— (Szobrot Fadrusz Jánosnak.) A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesült kebelében mozgalom indult meg, hogy Fadrusz Jánosnak, a nemrég elhunyt nagy művésznak szobrot állítsanak. Az, aki egész életén át lelkeken minden rajongásával, tudásának, ambíciójának teljességével csüngött a magyar szobrászművészet szeretetén s aki annyi kitűnő szoborműben örökítette meg a nemzet dicső vágyait méltó, hogy az ő emlékéit is szobor hirdesse az utóknak s hiszszük, hogy a nemes akció a társadalom minden rétegében támogatásra fog találni.

— (Karácsony.) Megható szép ünnepély folyt le tegnap este a ferencvárosi Ranolder-intézetben, ahol Kurz Vilmos apát, érseki biztos, Krizsán Mihály pápai kamarás, intézeti igazgató, a tantestület tagjai és a szülők jelenlétében kiosztották a karácsonyi ajándékokat a növendékek között. A díszteremben óriási fenyő állott, a melynek ágain mindenik gyermek számára volt egy-egy ajándék, a csillogó díszítések között. A növendékek éneke után Mogdics Ignác dr. h. tanár szép beszédet mondott a karácsonyi ünnepek jelentőségéről s ezután kétszáz szegénysorsu gyermeket látuk el tetőtől talpig jó új téli ruhával s a többieknek is jutott egy-egy csomag cukorka meg édesség a karácsonyfáról. Mikor mindenki megkapta ajándékát, háltasan köszönték meg Krizsán Mihály igazgatónak és a vezető testvéreknek, akik sohasem feledkeznek meg róluk. Végül pompásan megvendégelték őket, a mire véget ért az igazán lélekemelő ünnepély. A költségekhez hozzájárult Vaszary Kolos bíboros herceprimás, a székesfőváros tanácsa és sokan a magánosok közül. — A kórházak karácsonyának nevezik Angliában a jótekonyságnak azt a cselekményt, midőn karácsony napján magánosok vagy egyletek felkeresik a kórházak lakóit, megvizsgáltatják őket és ajándékokkal megörvendeztetik azokat. A Szamaritanus-egylet már évek óta gyakorolja ezt a szép szokást a lóvárosi

kórházakban. Ma, karácsony előnapján a budai kórházakban jelentek meg özv. Herich Károlyné vezetésével Böke Gyuláné, Adler Bankalari Hedvig, Kramerné, Kállayné, Zipernovszky Károlyné, dr. Hajós Lajosné, Vikár Béláné, Demény Ferencné, Malosi Bartalné, Vajda Károlyné stb. stb. urhölgyek. Meglátogatták a budai Erzsébet női kórház, az Irgalmas-kórház, a Szent Margit-kórház és a János-kórház betegeit. A jótékonyági hölgyeket az egyes kórházakban a kórház vezető főorvosai és igazgatói kalauzolták a kórtermekben.

— (Ketreceben éhezettett gyermekek.) A budapesti rendőrség néhány nap előtt névtelen levelet kapott, amely levélben följelentést tesz valaki özvegy Tamás Menyhértné rákospalotai asszony ellen, aki állítólag kegyetlenül bánik két kis gyermekével, azokat lelketlenül éhezetteti és kiozozza. A detektívek kimentek Rákospalotára és fölkeresték özvegy Tamás Menyhértné lakását, ahol vizsgálatot tartottak. Ez a vizsgálat megdöbbentő módon igazolta azokat a vádakokat, amelyeket a névtelen levélíró adott tudomására a budapesti rendőrségnek. Az özvegyasszony háza Rákospalotán a Miklós-utcában van. Ide mentek be a detektívek és keresték a két gyermeket, de nem találták. Végre a tyúkólba nyitottak be, ahol az egyik ketrecből erőltlen gyermekirást hallottak. A detektívek azonnal a ketrechez siettek, ahol megdöbbentő látvány tárult szemük elé. Két kis gyerek volt a ketreche zárva. Ruháuk alig volt. A testüket a tynki féreg összemarta szegénykének és általában a legelhanyagoltabb és a legembertelenebb állapotban voltak. Egy-egy karéj száraz kenyér volt előjük vetve a ketrecheben, ahol vizük is volt egy piszkos bádog tartályban. A lelketlen anyát azonnal vallatóra fogták a detektívek. Azt mondja, hogy ő szegény asszony, aki napszámos-munkával keres, a kenyerét és mivel a gyermekeire nem vigyázhat hát kénytelen volt őket biztos helyre elzárni, hogy se magukban ne tehessenek kárt, se a ház körül ne okozhassanak veszedelmet. Az egyik gyermek fiú, a másik kis leány. A fiú két éves, a leány három esztendő. Teljesen el vannak erőltenedve, úgy, hogy nyöszörögni is alig képesek. A detektívek természetesen azonnal kiszabadították a szerencsétlen gyermekeket szörnyű helyzetükből. A meggyötört kicsinyek azonban annyira gyöngék, hogy a detektíveknek kórházba kellett őket szállíttatniok. A kegyetlen szívű anya ellen folyamathoz tették a büntető eljárás.

— (Vasuti katasztrófa Amerikában.) Mint Newyorkból jelentik a St-Louis—San-Francisco-i vonalon Godfrey (Kauzas) mellett egy gyorsvonat kisklott. Kétfelen meghaltak s husznál több utas megsebesült.

— (Új tartalékos tisztek.) Mint minden évben, az idén is december végén teszik közzé a tisztté, illetőleg tiszthelyettesé kinevezett egyéves önkéntesek névsorát. Körülbelül 1000 hadapród, 750 hadapród-tiszthelyettes és 2600 hadapródot fognak kinevezni a kiszolgált egyéves önkéntesek, illetve a tartalékos hadapródok vagy hadapród-tiszthelyettesek közül. Az idén szolgált önkéntesek közül soron kívül csak azokat nevezik ki rögtön tisztté, akik teoretikusan és praktikusán kitűnően végezték önkéntesi évüket.

— (Ismét Potocky.) Lembergől táviratozzák, hogy gróf Potocky Ödönt, akit nemrég a budapesti rendőrség csalásért letartóztatott, ott több feljelentés következtében elfogták. A gróf Lembergben is több nagyszabású szélhámoságot követett el.

— (A közúti vasut karácsonya.) A budapesti közúti vasut igazgatósága módot akar nyujtani, hogy a forgalmi személyzet a szent estét családja körében tölthesse. Ezért csütörtökön, karácsony előestéjén a forgalmat úgy bonyolítja le, hogy az utolsó kocsi minden végállomástól este 8 és fél óra felé indul. Mivel ezen az estén a színházak zárva vannak és a mulatóhelyeken sem tartanak előadásokat, ez az

intézkedés a forgalomban nincs semmi hátrányára a közönségnek.

— (Elemelt pénzszekrény.) Mint kolozsvári tudósítónk jelenti, az országos központi hitel-szövetkezet kolozsvári fiókjának Magyar-utcai hivatalos helyiségét kedden reggel feltörve találták. A helyszébről a nagy Arnheim-féle tüzmentes pénzszekrény hiányzott. A szekrényben ötven korona készpénz és nyolcvanezer korona értékű adósléví és váltó volt. A rendőrség erőlyesen nyomoz, de eddig eredmény nélkül. Semmi nyomra nem akadtak még, pedig a szekrény elviteléhez legalább is tíz emberre volt szükség.

— (Gyászrovat.) Dengi János, Krassó-Szörény vármegye nyugalmazott királyi tanfelügyelője, december 20-án ötvenegy éves korában meghalt Lugoson. Az elhunyt mint szépirodalmi és tanügyi író volt széles körben ismert. 1873 óta ma mindmennyen nerezetes napilapban, szépirodalmi hetilapban és folyóiratban közölt lírai költeményeket, olasz költőkből műfordításokat, szépirodalmi, nyelvészeti és tanügyi dolgozatokat. Az elmúlt tizenöt év alatt több a magyar irodalmi oktatás körébe vágó iskolai könyv jelent meg tőle. Költeményeit összegyűjtve is kiadta 1877-ben. Irodalmi tanulmányai közül nevezetesebbek a Kisfaludy Sándorról és a trópusok elméletéről szólók. Eleve utolsó éveiben inkább a tanügyi irodalommal foglalkozott.

Strassburgból jelentik: Hohenlohe-Langenburg hercegnő, a helytartó neje, ma délelőtt elhunyt.

— (A Damjanich-asztaltársaság) a Soroksári-utca 41. számú vendéglőben december hó 31-én zászlóalapja javára dal, szavaltat és tombolával egybekötött kedélyes Szilveszter-estélyt rendez.

— (Gyilkosság az eljegyzésen.) Borzalmas gyilkosság hírével veszszük a torontálmegeyi Nagytörök-ről. Czipu Juon nagytoráki földműves leánya a napokban tartotta kézfogóját egy odaváló legényvel. A kézfogó természetesen nem ment végbe muzsikaszó, meg evés-ivás nélkül s így mi sem természetesebb, hogy a jókedvű vendégek között csakhamar általános lett. A dáridón nagyban fogyasztották a pálinkát s így nem csoda, hogy szomorú vége lett az eljegyzésnek. Az egybegyűlt rokonok, meg ismerősök között közben nézeteltérések keletkeztek, amiből persze heves szóvita támadt. Czipu Pál, Juon öccse, valami csekélység miatt szintén összekapott édesapjával, Czipu Vasziljeval s italos hevében torkon ragadva, ütöni-verní kezdte. Brankó Szaveta, egy hatvankét éves öregasszony, aki hosszabb idő óta vadházasságban élt Czipu Vasziljeval, meg akarta védeni Cziput fia ütlegeléseitől s a verekedők közé vetette magát, majd látva, hogy ez nem segít, Pált kiakarta lökni az ajtón. A legény most dühében az ajtó mögül felkapta az ott heverő baltát s azzal le-sujtott az öregasszony fejére, aki az ütéstől menten összeesett és meghalt. Az esetről nyomban értesítették a csendőröket, akik a gyilkost letartóztatták. Az ügy megvizsgálására dr. Selymessy Sándor nagybecskereki törvényszéki bírő tegnap kiment Nagytörökre.

— (A korcsmák és kávéházak szilvesztere.) Rudnay Béla főkapitány ma kiadott rendelete értelmében az esztendő utolsó napján, december 31-én, a kávéházak és korcsmák éjjelutáni három óráig nyitva lehetnek s addig szólhat bennök a zene is.

— (Nagy gyémántlopás.) A bécsi rendőrség ma lényesen kutat egy bonvolódott gyémántlopás ügyében, amely egy tudódott ki, hogy egy szolgáló-asszony drága briliánsokat akart eladni, a kereskedők pedig, akiknél megvételre kínálta a drágaságokat, gyanakodván, feljelentették az asszonyt. Mindt össze annyit sikerült kideríteni, hogy a gyémántok valószínűleg a bécsi Lochmann és társa cégtől vagy egy frankiurti nagy drágakő-kereskedőtől lopták el, aki a bécsi céggel üzleti összeköttetésben állott. Valószínű, hogy a lopás még augusztusban történt, mert a két cég nem tud egymással megegyezni egy akkori drágakő-szállítmány felől. Nem lehetetlen,

hogy a csomag a postáról tűnt el. Természetesen még a lopott drágakövek értékét sem lehetett eddigéig kipuhatolni.

— (A dobrestei véres zendülés.) Nagyváradi tudósítónk jelenti: A dobrestei zendülés ügyében meg-ejtendő hivatalos vizsgálat végett ma reggel kiment Dobrestre Ember Géza vizsgálóbíró, Baróthy Pál ügyész, Gerő és Flesch törvényszéki orvosok. A fő-kolompost letartóztatták. A két súlyosan megsebesült csendőrt Magyarcsékére szállították, kivülök a zendülők közül két súlyosan és nyolc könnyebben sebesült van. A községben most harmincegy csendőr ügyel a rendre. A vizsgálat szerint természetesen elő-készített zendülésről van szó s a felbujtókat kutatják.

— (A rádium.) Párisi távirat jelenti, hogy a párisi sajtó szindikátusa a 100.000 frankos Ozirisz-díjat a következőképpen osztotta el: Curie asszony 60 ezer frankot kapott a rádiumról való tanulmányozásának folytatására és Brauly mérnök 40.000 frankot kapott a drótnélküli távirás terén végzett munkáért.

— (Nordau merénylője.) Párisból táviratozzák, hogy a rendőri vizsgálat is bebizonyította, hogy Llyubar nem akarta megölni Nordaut, sőt meg sem akarta sebezni, hanem az volt a célja, hogy a cionizmust rendeltetésére figyelmeztesse. Eppen azért Nordau a törvényszék előtt mint merénylőjének vé-dője fog szerepelni.

— (Polgármesterválasztás.) A főváros törvény-hatósági bizottságát tegnap délután rendkívüli köz-gyűlésre hívták össze, hogy betöltsse újabb hat évre a polgármesteri állást. Bár Halmos polgármesternek még ellenjelöltje sem volt, a városatyák elég szép számmal jelentek meg, nyilván azért, hogy a választás minél ünnepélyesebb formában történjék. Meg-előzőleg a kijelölő-választmány tartott ülést és mikor az elnök főpolgármester jelentette, hogy a kandi-dáló-bizottság Halmost jelölte, minden oldalról hangzott a felkiáltás:

— Nem kell szavazás!

— Egyhangulag megválasztjuk!

A főpolgármester erre kijelentette, hogy bár meg-van győződve, hogy a választás egyhangú lesz, mégis, miután a szabályzat határozottan kimondja, hogy a tisztségviselőket titkos szavazás útján kell megválasztani — elrendeli a szavazást. A sza-vazás tehát megkezdődött s előrelátható ered-ménnyel végződött. A beadott kétszáznegyvenhét szavazat mind Halmos Jánosra esett. A főpolgár-mester ennek folytán Halmos Jánost újonnan meg-választott polgármesternek jelentette ki. (Hosszan-tartó, lelkes éljenzés és taps.) A főpolgármester in-dítványára ezután küldötség ment a polgármesterért, aki magyar díszruhában jelent meg, viharos éljenzés-sel fogadták. A polgármester letette a hivatalos esküt, mire a főpolgármester a tőle megszokott ékesszólással üdvözölte őt. Újabb éljenzés és taps, mire Halmos polgármester megköszönte az újabb bizalmat, amelyből erőt merít a jövőben reá váró nem könnyű feladatok teljesítésére.

— (Kedélyes jelenet az olasz parlamentből.) Az olasz parlament egyik legutóbbi ülésén a nápolyi muzeum rendezése feletti vita alkalmával játszó-dott le a következő jelenet: Decesare képviselő erősen bírálta a felügyelő bizottság működését, míg Mirabelli képviselő védelmére kelt a bizottságnak.

— Ön talán archeologus? — kiáltá szenvedélyes hangon Mirabelli ellenfelének. — Ön pedig hallgas-son, ön sem írni, sem olvasni nem tud — vág vissza Decesare.

— Ön egy törzsszűlőt, egy ostoba fickó — kiáltá vissza Mirabelli. Ezután gyors egymásutánban vágják egymás feéhez a legválogatottabb kitéjezéseket. Ez délelőtt történt. Délután Decesare már kimagyarázza szavait. Mirabelli is sajnálkozását fejezi ki a törté-netek miatt s pár perc múlva már egymást meghatva átölelik a kollégák lelkes tapsa között.

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemebb hashajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktarak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci körút 17., Török József, Király-utca és Andrassy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházszemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roib, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-ut., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrassy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

— (Gőzhajó a zátonyon.) Antwerpenből táviratozók, hogy a *Finnland* nevű gőzhajót, amely a múlt héten zátonyra jutott s eddigelé nem sikerült kiszabadítani. Nyolc vontató hajó sem képes a megrekedt gőzöst szabad vízre vonszolni.

— (Veszedelemes hegyvölgy.) Mint egy rivai távirat jelenti, a Garda-tótól nyugatra, a Prompia-völgyben nagy hegyvölgy történt, amely az országutat betemette.

— (Vérezgő mohamedán.) Egy szerajevói Vikumánovic nevű török ember, tegnap élesre fent késel rohant végig Szerajevó utcáin, megsebezett egy gyermeket és egy kereskedőt, akiknek állapota veszedelemes. A vérezgő török éppen egy másik kereskedőre rohant késével, mikor arra jött a 38. gyalogezred zenekara vig zeneszóval. Dvoracsek ezred-dobos, a zenekar vezetője, elhallgattatta a muzsikát, egy sorba vezényelte a katonazenészeket és futólépésben üldöztette a késelő törököt, aki menekülni igyekezett. Sikerült is közrekeríteni és a zenekar vezetője átadta egy rendőrnöknek a merénylőt, aztán a katonabanda ismét sorakozott, folytatta útját és játározta tovább az abbahagyott dalt.

— (Sikkasztás egy takarékpénztárnál.) *Dicső-Szent-Mártonból* írják: A marosvásárhelyi «Székelység» című lap december 20-iki száma «Nagy sikkasztás a kisküküllői vármegyei takarékpénztár és hitelbanknál» cím alatt több fővárosi lap által is átvett hírt közöl, amelyben a legnagyobb rosszindulattal egy sereg valótlanságot mond. Biztos értesülésünk szerint csak annyi igaz, hogy *Veisz* Izidor könyvelő meghamisított betéti könyv alapján csupán 3580 koronát csalt ki az intézettől. Ez összeget a kezelésben résztvevő tisztviselők azonnal fedezték s a tettes ellen megtették a bűnvádi feljelentést.

— (Elgázolások.) *Ramonta* László negyvenhárom éves napszámos tegnap este a Teréz-körút 24. számú háza előtt egy villamos elé ugrott. Súlyosan megsebesülve a Rókusba vitték. Azért akart meghalni, mert napok óta éhezett. — *Gyurik* Jenő tizenhat éves tejkihordó a Kerepesi-úton neki szaladt egy villamos vasutnak. Súlyosan sebesülve a Rókusba vitték.

— (Elfogott tolvajok.) *Böhm* József bádögösmester az éjszaka, amikor hazafelé ment, észre vette, hogy Csákv-utca 2. számú üzletében lámpafény van. Rendőrt hívott, aki ellopja *Sepler* Gusztáv huszonhat éves gyári munkást, aki betört az üzletbe és lopni akart. — A rendőrség leirtóztatta *Stuber* Károly rovott multu napszámost, aki *Schäfferer* Kálmán mázoló Soroksári-utca 66. számú lakásáról ruhát lopott.

— (Női gyászruhák.) Gyászészetek alkalmával ajánljuk *Horváth* és *Halász* női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgőnyileg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A szabadkai színház gazdátja. A szabadkai színházat, mint táviratunk jelenti, ma *Pesti Hírsz* Lajos nyerte el *Micsey* György ellenében.

* *Blaha* Luiza a Népszínház karácsonyán. Két legjobb szerepét fogja a karácsonyi ünnepi előadások során eljátszani *Blaha* Luiza a Nemzeti Színház örökös tagja a Népszínházban: karácsony másodnapján szombaton este a «Menyecske» *Verő* György három egyfelvonásos népszínművének főszerepét ezuttal 11-edszer, vasárnap délután pedig *Géczy* István pályanyertes népszínművének a «Gyimesi vadvirág» főszerepében lép föl.

* A «Baba» felújítása. Andrán legnépszerűbb operettjét a «Babát» karácsony első napján pénteken este újból színpadra hozzák a Népszínházban; a poetikus tárgyú operette utoljára 1902 december 12-én került színre s ezuttal 71-szer kerül színre, a címszerepét *Küry* Klára, *Lancelot* szerepét *Hegyi* Aranka játssza, új szereplő lesz *Nyárai*, ki *Hilarius*nak a babagyárosnak szerepét játssza, továbbá *Pintér* Imre, ki a rendfőnök szerepét játssza ez alkalommal először.

* *Józei*. Az új év első napjaiban tartják meg a Vígsházban a «*Józei*» bemutató előadását. *Molnár* Ferenc, «Doktor ur» szerzője, ebben az új bohózatában is budapesti életet visz a színpadra. A cselekmény Budapesten és Török-Bálinton játszik.

* A Magyar Színház karácsonya. A Magyar Színház holnap, csütörtökön karácsony ünnepe előtt tel es pihenőt ad művészszerzőjének s így este nem lesz előadás. A három karácsonyi ünnepen hat előadás lesz a Magyar Színházban s ebből háromat *Verő* György nagyszerű operettje a *Doktor* kisasszonyok foglalja le. Két ünnepi előadás jut *Lehár* Ferenc vonzóerejű operettjének, a *Drótostótnak*, amely pénteken délután és vasárnap délután van műsoron, mindkétszer mérsékelt helyekkel. Ugyancsak mérsékelt helyekkel kerül színre szombaton délután a színház kedvelt *Strauss*-operettje, a *Tavaszi Csütörtök* a színház pénztára csak déli 1 óráig lesz nyitva.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— *Papp Géza* képviselő párbaja. Nagybecskerekéről írják: *Papp Géza* orsz. képviselőt a nagybecskereki kir. törvényszék párbaj vétsége miatt tegnap három napi államfogházra ítélte. A párbajt másfél évvel ezelőtt a Nagybecskereki Hírlap egy cikke idézte elő, mely a megyei politikával összefüggőleg *Papp* Gézát indokolatlanul támadta.

— *Izgató román lelkész*. A kolozsvári *Mátyás*-szobor leleplezésekor, tavaly október 12-én *Motia* (Mocza) János gör. katolikus lelkész vezércikket írt a szászvárosi *Libertatea*-ban «*Meghalt* *Mátyás* s ő vele az igazság» címmel, amelyben a magyar nemzet ellen lázított s a román memorandumistákat és egyéb izgatókat felmagasztalta. A főtárgyaláson azonban nemcsak ezen büntetést derült ki a vádlottra, hanem büntetést felmagasztalásának vétsége is, amelyben a törvényszék a cikk egyik részében célzást látott a szobor közelében levő törvényszéki palotára, ahol elítélték a tiz román memorandumistát. *Motia* (Mocza) János védekezése abból állt, hogy ő csak dicsőíteni akarta *Mátyást*, sem izgatni, sem lázítani, sem pedig a memorandumistákat felmagasztalni nem volt szándékában. Az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádlottat s a törvényszék ez alapon egy évi államfogházra ítélte *Motia* (Mocza) Jánost. Ma tárgyalta a Kuria I. büntető tanácsa a semmisségi panaszokat. A Kuria *Thassy* Pál koronaügyész-helyettes meghallgatása után megsemmisítette a kolozsvári esküdttörvényszék ítéletét s új tárgyalást rendelt el, mert az esküdteknek feltett második kérdés egy jogerősen bevégzett bűncselekmény felmagasztalása nem fedi a vádat, vagyis a vádlott ellen ezen cselekmény miatt vád nem emelhető s így ily kérdés az esküdtekhez nem is volt intézhető.

— A komáromi kardállér következményei. Ismeretes volt, mi is hirt adunk annak idején arról az esetről, hogy Komáromban *Linhart* Gyula hadnagy *Boldogh* Gyula ipartestületi elnököt egy összeszólalkozásból kiolyólag megvagdala. Az afférből kifolyólag *Boldogh* Gyula pert indított *Linhart* hadnagy ellen. A járásbíró a követelést meg is ítélte. A hadnagy felebbezése folytán a törvényszék elé került az ügy, amely a járásbíró ítéletét, indokainál fogva, helybenhagyta.

NYILTTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógy mód rendkívüli sikereit lesz alkalommal közlöm, azizma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem székhűdés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyeleml orvos tudornak (Hemopata) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszo

Betegeket intézetem kívül is kezel. — Nehéze betegnek legbiztosabb gyógy módja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., *Báthory*-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közölttekéret nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület gróf *Pálffy* István titkos tanácsos elnöklésével közgyűlést tartott. *Bartal* Aurél, az egyesület alelnöke, akit a király nemrég Pozsonymegye és Pozsony sz. kir. város főispánjává nevezett ki, rögtön az elnök után felszólalt, kijelentvén, hogy alelnöki állását továbbra is megtartja s reméli, hogy mint főispán fokozott mértékben tehet majd szolgálatot az egyesületnek s a benne egyesült mezőgazdákknak. *Horváth* Jenő, az egyesület nagydérmű titkára az elmúlt év történetét adta elő. Örömmel tudatta a *gazdakörök* és *szövetkezetek* szaporodását, a mezőgazdasági termelőknek a *hadseregellátásban* való fokozott részvételét s a gazdasági év egyéb eseményeit. A jelentést és a jövő évi költségvetés tervezetét a közgyűlés elfogadta.

Az ex-lex áldásai. Komáromból írják, hogy az ottani allami földműves-iskola tanítóit december közepé óta *szabadságolták*, mert a költségadóomány, amelyből őket élelmezték volna, elfogyott és a miniszter a törvényen kívüli állapotra való tekintettel, *újabb hitelt az iskola számára nem nyitott*. A tanulók január elején térnek vissza az intézetbe. — Hát így néznek ki az ex-lex áldásai, jóllehet van ebben az eljárásban olyan tendencia, amely nekünk sehogysem tetszik. A kormány a *katonai kiadásokat* az utolsó krajcárig folyósítja, holott azok sincsenek megszavazva. Nem értjük tehát egészen, miért kell éppen a mezőgazdasági oktatástól elvonni olyan költségeket, amelyeknek folyósításáért az egész ország a fölmentést szívesen megadja.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 15.000 mm. változatlan áron.

Késszárúzat.

Buza:

Tiszavideki: 100 mm. 79 k. 8.10 korona, 150 mm. 78 k. 7.92 korona.

Mezőhegyesi: 1200 mm. 78 k. 7.97 korona.

Pestmegegyei: 250 mm. 80 k. 7.95 korona, 130 mm. 78 k. 7.80 korona.

Bácskai: 600 mm. 78 k. 7.86 korona, 200 mm. 76.5 k. 7.67 korona.

Torzai: 2900 mm. 76.5 k. 7.72 korona.

Zimanyi: 2600 mm. 75.7 k. 7.45 korona.

Raktári: 2600 mm. 76.5 k. 7.67 korona.

Bozs: 300 mm. 6.35 korona, 100 mm. 6.35 korona, 100 mm. 6.30 korona.

Zab: 100 mm. 5.70 korona, 100 mm. 5.52 korona, 100 mm. 5.50 korona, 150 mm. 5.45 korona, 800 mm. 5.65 korona, 100 mm. 5.40 korona.

Tengeri (új áru): 200 mm. 6.95 korona.

Lóhere: 60 mm. 60.50 korona, 25 mm. 59.50 korona.

Bükköny: 100 mm. 5.80 korona.

Érték-tőzsde.

Kedvezőbb japáni hírekre az irányzat megszilárdult s a nemzetközi értékek árfolyama fokozatosan javult. Délben a Magyar hitelrésztvények emelkedtek helyi vételekre, míg ellenben a malomrésztvények árfolyama gyengült.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	688.50	690	690	---
Magyar hitel	781	782	782	---
40 ^o koronátáradék	99.05	99.05	---	---
Lezámitolóbank	463	463	463	---
Jelzálogbank részv.	523	523	523	---
Rimamurányi	500.50	500	500	---
Allamvasut	678.50	679.50	6 9.50	---
Budapesti Közüti	611	611	611	---
Városi villamos	333	333	333	---

A déli tőzsdén zártak:

Osztrák hitelrésztvény	690.50	---	---	---
Magyar hitelrésztv.	782	784.50	---	---
40 ^o koronátáradék	99.05	---	---	---
Lezámitolóbank	463	---	---	---
Jelzálogbank részv.	523	---	---	---
Rimamurányi	500.50	---	---	---
Allamvasut	680	---	---	---
Budapesti Közüti	612.50	---	---	---
Városi villamos	333	---	---	---

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1903. december hó 24-én.

M. kir. Operaház.

Zárva.

Nemzeti színház.

Zárva.

Népszínház.

Zárva.

Vigszínház.

Zárva.

Király színház.

Delután mérsékelt helyárrakkal:

Aranypirág.

Operett 3 felvonásban. Irtá: Martos Ferenc, zenéjét szerző: Huszka Jenő. Kezdeté 8 órakor.

Uránia.

Zárva.

Schoffola Ernő A ruganyanyagértés meghonosítója
Budapest, VI., Andrassy-ut 2
Legjobb minőségű gummitömítők kerti fecskekezdésre
árlegyzők ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgató: Leitner és Keleti.

Ma nagy ujdonsági estély!

II órakor! II órakor!

Az élet komédiája.

I. kép. A büneset. Paródia írta: Capri.e, rendező: Rott S.

Ezt megelőzi! Fél 10 órakor!

Hivatásos szerelem.

Böhözfai, írta Szatir, rendező: Steinhardt G.

A remek téliertben reggeli 5 óráig **Munczy Lajos** zenekara hangversenyez.

Malátacakes
minden egyéb liszt hozzáadása nélkül tiszta malátából készült tea és erőtanítómén. Egy nagy dohoz 3 kor.; egy kis dohoz 50 fillér.

Malátalikor
tiszta malátakivonattal készült erősítő és adítólikör. A likörök királya. 1 palack 2.30 korona.

Maláta-keserű
tiszta malátából, malátakivonattal és a leghathatósabb gyógyóanyagokból készült páratlan hatású gyomororvosság és étvágygerjesztő. Egy palack 2.30 K.

Maláta-brandy
tiszta malátából készült erős férfital. Kifinomó élektív és frissítő hatásánál fogva nélkülözhetetlen minden túlerőltetés után. Egy palack 3.75, 2.- és 0.95 K.

Maláta-rum 1643
valódi jamaikai rummal és tiszta malátával készült. Teához a legjobb rum. 1 palack *** 2.30 K, ** 2.10 K, * 1.50 korona.

Malátakivonat-cukorka
tiszta malátakivonattal készült leghathatósabb szer köhögés, rekedtség és hurutos bántalom ellen.

Számos elismerés orvostanároktól, orvosoktól és magánfelektől.
Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben.
Oia, a hol még nem kapható, 6 koronától kezdve bérmentve szállítja a „Szent Anna malátakészítmény-vállalat” Kís-Velencén.

KEMÉNY ÉS TÁRSA

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet.

Alapítva ott 1868. Telefon 21-54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

Törlesztéses készpénz-kölcsön.

Aki földbirtokára törlesztéses kölcsönt akar felvenni, forduljon egész bizalommal a

Földhitelező hivatal-hoz

Iroda: Budapest, VIII., Rákóczy-utca 2. sz.

100 korona után évenként törlesztés és kamattal együtt jelenleg: 65 évre 4-80 kor., 50 évre 4-80 kor., 45 évre 5-45 kor., 40 évre 5-80 kor., 35 évre 6-20 kor., 30 évre 6-25 kor., 25 évre 7-25 kor., 20 évre 7-90 kor. Beküldendő: Katastrali birtokiv és telekkönyvi kivonat. Előleg nem kívánatik. Az összeg készpénzben lesz fizetve. Adós tartozását bármikor visszafizetheti. Az intézet nem mondhat fel. A kölcsön gyors készpénzfelvétele biztosítatik Konvertálások bélyegmentesek. Prospektus és levélbeli felvilágosítás ingyen.

Megjelent!

Székrenyi Lajos fordításában.

Lewis Wallace, Ben-Húr, regény Krisztusról, két díszes kötet, 899 és 897 lap, 101 képpel. Ára a két kötetnek 12 korona.

Sienkiewicz Henrik, Quo vadis? regény Nero császár korából, két díszes kötetben 289 és 303 lap, 86 képpel. Lengyelből és teljesen a lengyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.

Sienkiewicz Henrik, Volyodyjovszki ur, (a kis tolvaj tört.) regény a lengyel-török háború korából. A két kötet (290 és 283) lap ára díszkötésben 8 korona 40 fillér.

Dr. May Károly, Karácsony, Utazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára díszkötésben 8 korona.

Kaphatók a **Magyarság** kiadóhivatalában.

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-u. 28.

Brázy-féle sóshor-szesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindentől.

Hirdetéseket

felvesz a

„Magyarság”

kiadóhivatala

Szentkirályi-u. 28.

és fiók-kiadóhivatala

VIII., Kerepesi-ut 29. sz.

14, 16 forintért.

Legújabb szabású férfiruhákat finom gyapjuszövetből mérték szerint készítik 1871

SCHÖR JENO, Dob-utca 12. sz.

Vidékre mérték utasítást díjmentesen.

CSALÁDI REGÉNYTÁR

A művelt katolikus olvasóközönség számára

kiadja a Szent-István-Társulat.

Ára angolvásonkötésben kötetenként 1 kor.

Megrendelhető a

Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Werndl-fegyverek

katonai puskaívások által kipróbálva málnem új állapotban

Gyalogsági fegyver --- K 5.- 7.- 10.-

Rövid gyalogsági fegyver --- K 8.- 12.- 15.-

Lovassági karabély --- K 14.- 16.- 20.-

Lovassági karabély egészen új K 25.- 30.- 40.-

Töltények darabja --- K ---, 10 ---, 10 ---, 10

Fegyverszil darabja --- K 1.- 2.- 3.-

Szurony hüvellyel darabja --- K ---,60 1.- 1,50

Lefauchex revolver --- K 4.- 6.- 8.-

Buldog revolver --- K 6.- 8.- 10.-

Revolver táská --- K 3.- 4.- 5.-

Fegyverekért tétállást vállalunk. Ar meg nem jelölése esetén közép minőségű fegyvereket küldünk.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. ndv. szállítók egyenruházati intézete Bud-pest, IV. Váci-utca 35. sz.

! Karácsonyi vásár!!

Figyelem! Figyelem! Figyelem!

A közeledő karácsonyi ünnepekre módot akarunk nyújtani mindenkinek, hogy **ajándékra** való szükségletet **idejében és olcsón** beszerezhesse, ezért elhatároztuk, hogy ezen alkalomra az alant felhozott cikkekből, melyek **fontos célszerűleg** **ma** **szombaton**, egy teljesen elkülönített osztályt nyitottunk, ahol az eddigi árak szerint **40 százalékkal olcsóbban** kerülnek eladás alá. Az pedig:

50 drb. **Tennis-ruha** különféle kivitelben 1.90, 2.50, 3. ftl.

3600 c **Tennis-blous**, finom mint a bársony, különféle színben, ---, 9 ---, 98, 1.10, 1.30 ftl.

2000 c **aljnői posztóból**, sima 1.90 ftl. Schweifolt dívatos tagon 2.50, 3. ftl.

1600 c **Paletó, gallér és kabát** a legdivatosabb kivitelben 5.50, 6.-, 7.-, 7.50 ftl.

Alsószőnyeg, kötények, selyemkendők, télikezdők, sálak és minden elképzelhető divatickek **rendkívül nagy választékban**.

800 meter **ruhakelme**, 120 cm. széles, minden elképzelhető színben, 65, 75, 9 kr.

15000 meter **Wells** és **Tennis-kelme** 19, 21, 23 kr.

Ezen felsorolt cikkek csak nov. 25-től december 25-ig kaphatók.

A fent felsorolt cikkek kivül van szerencsénk még alant árjegyzékünk is szives figyelmébe ajánlani:

Műhelyeink oly kitűnően vannak szervezve, hogy a legkényesebb izléseknek is képesek vagyunk megfelelni: **aljak, pongyolák és blousokban** specialisták vagyunk, mert ezen cikkekre különösen felhívjuk b. figyelmét.

Utcai vagy séta ruhák Homspn, Cybelin, Himalája, vagy Nappe kelmeből, bármely divatlapból kiválasztott ábra szerint és legjobb kidolgozással 16.-, 18.-, 20.-, 22.- ftl.

Costüm-ruhák: Paletó vagy orosz fazonban, sima angol Corhur, Mars vagy Hommers nehéz ási kelmeből a legjobb ghozár alokkal elkészítve 12.-, 14.-, 16.- ftl.

Orosz Costüm-ruhák, sima vagy mintázott Neda kelmeből, mely különösen figyelemre méltó, 4.50, 5.-, 5.50, 6. ftl.

Fekete alkalmi selyem ruhák sima vagy mintázott merveilleaux selyemből, gazdagon díszítve és elegánsan kialakítva 24-45 ftl.

Ószi és téli paletok valamint gallérok és kabátok rendkívül nagy választékban, finom, sima pervien, Himalája vagy Cybelin-kelmeből, himz-it, applikált gallér- és stóval 4.50, 5.-, 6.-, 7.-, 8.-, 9.-, 10.-, 12.-, 14.-, 15.-, 16.-, 18.- ftl. **Gyermekpaletok és köpönyegek** 1-12 évesig nagy választékban.

Ezen árak fentiek kiállítás folytán minden versenyt felülmúlnak!

Pongyolák: finom flanel, barchet, vagy másnemű mosó barchetből minden létező színben, a legizetesebb kivitelben 3.50, 4.50, 5.-, 5.50, 6.- ftl.

Barchet-ruhák: a legjobb mosható flanel-vagy barchetből, kabát-, matiné-, orosz- vagy ingbluz-fazonban, schweifolt vagy két fodros aljjal 3.-, 3.50, 4.-, 4.50, 5.- ftl.

Aljak: legújabb találmányú Fedák-té-é aljak, melyek ugy áruk, mint kiállításuk és minőségük folytán szenzációt keltők, kizárólag feketében 3.-, 3.50, 4.-, 4.50 ftl.

Ugyanezen kiállítási uchésies, corfu, homesp-n, mars vagy nappé kelmeből 3.50, 4.-, 4.50, 5.-, 6.-, 7.-, 8.-, 9.- ftl.

Versenyuljak csak egyedül nálunk kaphatók, nehéz ási sima vagy mintázott szövetből 80 különböző kivitelben 1.90, 2.50, 2.75 ftl.

Utólérhetetlen siker ingbluzokban.

Ingbluz: jó mosható flanelből ---, 96, 1.-, 1.20 ftl, jól mosható divat barchetből, csikos, kokkás és sima színben 1.50, 1.80, 2.-, 2.20 ftl, n-hez, vastag fl. éllből, finom-mint bársony 2.-, 2.50 ftl. Női posztó, angol kelme vagy kasánból, sima és csikos mintákban, csinosan kialakítva 2.-, 2.50, 3.- ugyanezen kelmeből díszítve, különféle fazonban 3.50, 4.- 4.50 ftl. Selyem és bársony bluzainkra különösen felhívjuk az igen tisztelt vevő közönség figyelmét, 3.50-tól kezdve 1 ftl. áremeléssel 15 ftl-ig kapható.

Paletok, kabátok, raglanok, gallérok és gyermekköpönyegekben külön nagyban eladó-ozályt nyitottunk.

Menyasszonyi kelenyek 100-tól 1000 koronáig. Gyászruhák megrendelésre 6 óra alatt készülnek. A felsorolt kész ruhák bármely divatlap után a jelzett árakon megrendelhetők.

Vidéki megrendeseknél különös lelkiismerettel és pontossággal járunk el és meg nem felelőket keszszéggel kicserelelünk. Mérték utáni megrendelésnél elegendő az ár, szín, alj hossza, dereknél felső és alsó bővege megadása.

Kiváló tisztelettel

Weiner és Jakobovics

kész női ruha- és confection-nagyruházata

BUDAPEST, VIII. ker., Kerepesi-ut 75/c. sz

Központi szálloda átellenében.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám

Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 103

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
 Olcsó, szolid árak!
 Pontos kiszolgálás!
 Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.
Magyar gyártmány!
ASZÓDI S. * és TÁRSA
 férfiszabó-mester.
VIII., Kerepesi-ut 41.
 (Adria-szálló épület.)
 Nagy választék angol és francia divatelmékben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 fti árakban a legújabb divatelmékből készítenek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. 196

Budapest legnagyobb szőrme bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szuknsz Sztóla gallérokban. Viszont eladóknak ritka alkalom.
TSUK MIKSÁNAL, ANDRÁSSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz.

PROSPEKTOS KIVÁNATRA KÜLDETIK

M. K. SZAB. 26976 sz.

TÖBBSZÖRÖSÉN KITÜNTETVE

PREDNERSZKY J. FELE
 KÖLTŐ ÉS NEVELŐ
 KÉSZÜLEKEK AZ
 EDDIG LÉTEZŐK
 KÖZÖTT A LEG
 JOBBÁK

MAGYAR GYÁRTMÁNY

BUDAPEST
 V. VÖRÖSMARTY-U.
 33. SZÁM

LEGSEBB.....LEGJOBB.....LEGLÖCSÖBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3 KIVETHETŐ MATRAGGAL 10 FT. I ACÉLSODRONY ÁGYBETÉT 5 FT.
GICHNER JÁNOS
 paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.
 Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árú kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok.
 Saját épületében **kávéház és szálloda**
 ma megnyílt újonnan átalakítva. Naponta kifőző cigányzene. Szálloda-szobák 3 korona. Ker. utasoknak 20%o engedmény. Tisztelettel!
 157 **Veszprémi Steiner Sándor.**

Magyar üvegbiztosító-társaság
Budapest, Váci-körút 31. sz.
 biztosít fűtő-fűtőablakokat portálékban, üvegtárcákat egész építményeknél, a legelőcsőbb díjazás és a legpontosabb leszámítás mellett. Több ezer szülő biztosítását tetemes kedvezményes. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ögyes ügyünkök kerestetnek. 1934

Ellenőrzött nyilatkozat az „Erzsébet” állami nőiskolától.
 Dus választékban izléses kézi munkák kaphatók **CZAMBA KÖBÉRT** Budapest, IV., Párisi-utca 6. (volt Zsibár-utca). — Egyedüli kézimunka üzlet, mely művészi irányra súlyt fektet. — Vidékre árjegyzék bérmentve.
Congress függönytövedek sima és ajóros. Ujasi választékban, minták ingyen és bérmentve. 1934

Saját készítményű és amerikai tornaeszközök,
 tennisz, hálók, lábtörők, kókuszszőnyegek, valódi orosz sarciók, pokrócok, zsákok, ponyvák és **fehértuhaszerítők** kőtelek megbízható forrás
Seffer Antal
 sporteszközök- és kötélgyártó ipartelepe
 Budapest, IV., Károly-utca holtzám 12.
 (Központi város ház épülete.)
 Alapítottott: 1878.
 TELEFON 15-56.
 Képes árjegyzék kívánatra bérmentve. 1834

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy **életnagyságu fényképet** teljesen ingyen készíttünk. 60 mm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalatik, az önköltséggünkkel, 1 fti 50 krt számítunk.
 12 forint 1 darab összezsúrolható vaságy acélsodronny-betéttel, 3-rotú matraccal és terítővel.
 12 forint 20 krajcár egy darab selyempaplan fodorról és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
 Megrendelhető csak!
GICHNER ÜSTVÉREK BUDAPEST,
 Múzeum-körút 27.
 Pa-lan- és matraggyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
 Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk. 1934

Bámulatos egy **«Columbia»** grafon hangtisztasága és tiszta hangkijelése, erőssége! **«Columbia»** lemezek utólrhetetlenek!! Párisi vilákiállításon «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.—. **«Columbia»** (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62-88. Telefon 62-88.
Wiegand és Társa
BUDAPEST,
 VIII., Aggteleky-utca 17. sz. 295

Személyhitelt, olcsó (törlesztéses) havi vagy negyedéves részletfizetésre ajánl katonatiszternek, (hasassági óvadékra is) haz- és földtulajdonosoknak (esetleg II. helyre is) hivatalnokok és kereskedőknek, iparosoknak, esetleg kezesek nélkül is gyorsan, és diszkrétan
BALASSA ÁRPAD bankbizományi írodája
 (201) Budapest, Vörösmarty-u. 57. I. em.
 Telefon Válaszbélyeg

90 kr. Minden órajavítás
 arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban **Schiller Izsó IV., Királyi Pál-utca 12. sz.**

4%-os törlesztéses készpénzkölcsönt
 20, 30, 40, 50 vagy 65 evitőkekamat-törlesztésre **földbirtokra** és nagyobb budapesti és környékbeli városi **bérházakra** közzelbirtokoknak magasabb kamattal. Órázabb és olcsóbb kölcsönre való **convertálását személyhitelt** katonatisztereknek, papoknak, köztisztviselőknél, birtokosoknak, kereskedőknek. **Közégeknek és javadalmakra olcsó kölcsönök**et birtokok adás-vételét, parcellázásokat stb. a legkülansabb feltételekkel, szakszorden és gyorsan lebonyolítja a
KÖZPONTI HITELFORGALMI INTEZET
 Budapest, VII., Szigetvári-utca 24. szám.
 Beküldendő telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv, felvilágosításra pedig választékos **Közzelbirtok** nek Bécs-, Temes-, Torontál-, Arad-, Csánád és Postimegkékben szép lövedelem.

Elegáns női ruhákat
 készíték saját műtermében mérték után 15 és 18 fti-ért. A 18 fti-os ruhák 2 fti 50 kros divatszövetből készülnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalji és Paletó, a téli divat díszje 15 és 18 fti. — Elegáns angol és francia Sza'ontoilettek 18—20 fti és teljebb.
 Téli kabátok és Paletok, finom fekete posztóbol elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 fti. — P nyolak flanel vagy barettból 3 fti 10 kr., 4 fti 50 kr. — ingblou-ok flanel vagy barettból 90 kr., 1 fti 20 kr., 1 fti 40 kr. — Divat ingbluzok atlasz flanelből 1 fti 90 kr., 2 fti 20. — Finom kocka és sávos szövetekből 1.60—1.90 fti, 2 fti 20 kr., 2 fti 80 kr., 3 fti 80 kr. Vidéki megrendelések lelkisimorosen eszközöltenek. Mértékmegeadás fel-öbőség, alsóbőség, ujjá hossza vagy egy jól a derekés ajhossza beküldendő.
BRUCK ZSIGMOND
 CSENGERY-UTCA 35 Andrassy-ut 61. sarok.

BUTOROK a legegyszerűsőtől a legfinomabb kivitelig **legjutányosabban** kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvérekéél Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.